

Emlékeztető

„Az európai statisztika gyakorlati kódexe – tematikus tapasztalatcsere
a hivatalos statisztikai szolgálat körében” című megbeszélés második konzultációjáról,
amelynek témája a

Függetlenség, hatékonyság a statisztikában

Időpont: 2008. május 14. (8-13 óráig)

Helyszín: KSH - 1024 Budapest, Keleti Károly u. 5-7. (I. em. Keleti Károly terem)

Jelen vannak: a mellékelt jelenléti ív szerint (1. sz. melléklet)

Program:

1. Megnyitó
2. Szakmai függetlenség elv:
 - a. Rövid bemutatása az elv tartalmának
 - b. Körkérdés az egyes tárcáktól, hogy náluk hogyan valósul meg a szakmai függetlenség
3. Összegzés, fejlesztési célok, lehetőségek
4. Felhatalmazás adatgyűjtésre elv:
 - a. Rövid bemutatása az elv tartalmának
5. Összegzés, fejlesztési célok, lehetőségek
6. Statisztikai adatok bizalmas kezelése (Adatvédelem)
 - a. Jogi háttér, szabályzatok, adminisztratív és statisztikai adat fogalma, elhatárolása
 - b. KSH-ban lévő adatbázisok, azok fizikai, informatikai védelme, kutatószobában történő adathozzáférés
 - c. Adatvédelem módszertani kérdései:
 - statisztikai adatvédelem definíciója
 - táblázatos adatvédelem
 - mikroadatvédelem
 - szoftverek
 - d. Körkérdés az egyes tárcáktól, hogy náluk hogyan valósul meg a statisztikai adatok védelme
7. Összegzés, fejlesztési célok, lehetőségek
8. Megfelelő erőforrások, költséghatékonyság elvek:
 - a. Az elvek rövid bemutatása
 - b. A KSH programtervezési rendszere, mint lehetséges válasz a költségkorlátok kezelésére
 - c. Informatikai fejlesztések a költséghatékonyság növelésére
 - d. Az emberi erőforrás fejlesztése (KSH-ISKOLA)
 - e. A résztvevők gyakorlatának közös megbeszélése
9. Összegzés, fejlesztési célok, lehetőségek
10. Pártatlanság elve:
 - a. Az elv rövid bemutatása
 - b. Az egyidejű hozzáférés biztosítása a KSH-ban
 - c. Kapcsolat a sajtóval és más felhasználókkal
11. Összegzés, fejlesztési célok, lehetőségek

A megbeszélést **dr. Láng Dóra**, a KSH Jogi osztályának vezetője nyitotta meg. Kiemelte, hogy a konzultáció egyik fontos célja a statisztikai szolgálat szervei fejlesztési tervének összeállítása az EUROSTAT elvárása alapján.

A bevezető után ismertette a Gyakorlati Kódex 1. elvét¹. Az elv kapcsán kiemelte a statisztikai szolgálat szervei korábbi felmérésének tapasztalatait (pl. a statisztikai tevékenység nem kap megfelelő prioritást az egyes szervezetekben, a statisztikusok száma több intézményben sem elegendő stb.) Kérte, hogy azok a szervezetek, amelyek kiszervezik a statisztikai tevékenységet, ismertessék, hogyan tudják azt ellenőrizni. Jelezte, hogy szeretne választ kapni a kiadványengedélyezés folyamatával kapcsolatos kérdésekre is.

Dr. Stauber József, a Legfőbb Ügyészség (LÜ) tanácsadója elmondta, a szerv statisztikai tevékenysége részben centralizált, részben decentralizált, egyben bemutatta az adatgyűjtés kritériumainak meghatározásáért is felelős Számítástechnika-alkalmazási és információs főosztálynak feladatait. A tájékoztatási tevékenység ismertetése kapcsán kiemelte, hogy leginkább a bűnözésről, bűnüldözésről és vádképviselétről ad ki az ügyészség tájékoztatást, meghatározott rend szerint, szigorú szakmai szempontok alapján - a legfőbb ügyész csak a tájékoztatás időpontját határozza meg.

Szilágyi Éva, az Egészségügyi Stratégiai Kutatóintézet (ESKI) főosztályvezető-helyettese jelezte, hogy intézményük az Egészségügyi Minisztérium statisztikai tevékenységének kisebbik részét végzi. Az ehhez kapcsolódó tájékoztatást az ESKI látja el, saját hatáskörében. Hangsúlyozta, hogy az ESKI minden statisztikáját az interneten közzéteszi, és vannak olyan internetes adatbázisai, amelyekből az érdeklődők saját igényeik szerint tudnak adatokat lekérdezni.

Petőházi Antal, a Honvédelmi Minisztérium (HM) ezredese a minisztériumban folyó statisztikai tevékenységgel kapcsolatban elmondta, hogy négy fő, egymástól elkülönülő területen folytatnak adatgyűjtést: a logisztika, a személyügy, a pénzügy és a fegyverzettel kapcsolatos terén. A statisztikai tevékenységet az Informatikai statisztikai osztály végzi. A tájékoztatásra térve közölte, hogy az nem széles körű, elsősorban parlamenti bizottságok, a NATO stb. számára szolgáltatnak adatot.

Richter Lajosné, az Energia Központ Kht. információs igazgatója jelezte, hogy a hierarchián belül a statisztikai tevékenységért felelős vezető a megfelelő helyen áll, de a statisztikusi létszám alacsony, munkacsúcs idején alvállalkozók, egyetemi gyakornokok munkáját is igénybe veszik.

Szólt arról, hogy a Kht. a KSH több kiadványához nyújt adatokat a kért időpontban, havi rendszerességgel elemzéseket készít a KHEM részére az energiaellátásról, negyedéves kiadványokat állít össze, megjelentetik az energiagazdálkodási statisztikai évkönyvet. Az intézmény saját honlapján nem tesz közzé adatokat, de ez a jövőben változhat, a kérdés egyeztetés alatt áll.

¹ 1. elv: Szakmai függetlenség.

Csonka Gizella, a Pénzügyminisztérium (PM) főosztályvezető-helyettese szólt a statisztikai tevékenység szervezeten belüli elhelyezkedéséről, továbbá a minisztérium kiadványainak aláírási-jóváhagyási rendjéről. Jelezte, hogy a tényadatok tekintetében a minisztérium nem önálló statisztika-készítő, hanem csak beszállító, módszertanilag előre rendezett adatokat ad át – teljesen saját hatáskörben – a KSH-nak. Beszámolt arról, hogy a Nemzetközi Valutaalap két nagy, összességében pozitív visszajelzéssel záruló vizsgálatot hajtott végre a minisztériumban, illetve a beszállító intézményeiben az átláthatóságra vonatkozóan. A tájékoztatást illetően kiemelte: a mindenkor éves költségvetés és zárszámadás önálló szöveges fejezetet szentel annak magyarázatára, hogy a magyar államháztartási adatok és a maastrichti kritériumoknak megfelelő adatok között mi a különbség.

Bognár Imre, az Agrártudományi Kutatóintézet (AKI) képviselőjében elmondta, hogy a statisztikai tevékenység az intézetben független; a munkatársak szakmailag képzettek, az informatikai háttér, ellátottság megfelelő; a kiadványok tartalmáért és a publikálásért a Statisztikai osztály vezetője felelős.

Ignits Györgyi, az Állami Foglalkoztatási Szolgálat (ÁFSZ) képviselője bemutatta a szervezet adatgyűjtési tevékenységét, az adatok publikálásának és a kiadványok engedélyezésének rendjét. Jelezte, hogy a szolgálat nem rendelkezik tájékoztatási naptárral, a jövőben ezt pótolni szeretnék. Elmondta, hogy a munkanélküliségi adatok szezonális kiigazítása és a kistérségi munkaügyi statisztikai rendszer kiszervezett, ezen feladatok elvégzése informális párbeszéd útján, de szakmailag ellenőrzött.

Kocsis Istvánné az Országos Igazságszolgáltatási Tanács Hivatala (OITH) osztályvezetője ismertette osztálya feladatait, kiemelve, hogy a statisztika egyik legfontosabb feladata az igazgatási feladatok támogatása, ezért az osztály szervezeten belüli elhelyezkedésével nem sérül a szakmai függetlenség. Szólt a tanács informatikai fejlesztéséről, a bírósági adatok publikálásának rendjéről. Jelezte, hogy IRM rendelet határozza meg a tanács statisztikai tevékenységét.

Dr. Ulicska László, a Szociális és Munkaügyi Minisztérium szakmai tanácsadója elmondta, hogy a minisztérium számára szükséges adatokat a KSH gyűjti. Beszámolt arról, hogy a szociális intézmények működéséről adatokat közlő regisztrációs rendszernek és az erre épülő on-line adatgyűjtési rendszernek a kiépítése folyamatban van.

Dr. Láng Dóra összegezte az elhangzottakat, ismételten kérte, hogy a résztvevők az elvvel kapcsolatos fejlesztési terveiket küldjék meg a KSH számára, majd ismertette a Gyakorlati Kódex 2. elvét².

A 2. elvvel kapcsolatban hozzászólás nem érkezett.

² 2. elv: Felhatalmazás adatgyűjtésre.

A szünetet követően **dr. Láng Dóra** felvázolta a kódex 5. elvét. Az elv jogi részének ismertetése után **Antoni Soma**, a KSH Informatikai főosztályának osztályvezetője bemutatta, hogyan valósul meg a gyakorlatban a KSH informatikai biztonsági politikája, majd **Gajdos Katalin**, a KSH munkatársa részletezte a statisztikai adatvédelem módszertanát.

Az előadásokat követően **dr. Láng Dóra** néhány kérdést tett fel a résztvevőknek:

- Tervezik-e adatvédelmi felelős kijelölését?
- Hogyan valósul meg az egyes intézményekben a mikroadat-hozzáférés?
- Tervezik-e kutatószoba kialakítását?
- Tervezik-e adatvédelmi szabályzat kidolgozását?
- Hogyan valósul meg az igazgatási és statisztikai adatok elkülönítése?

Dr. Stauber József (LÜ) beszámolt arról, hogy az ügyészség 1990 óta törölte a személyek beazonosítását lehetővé tevő adatokat, továbbá a statisztikai tevékenység során saját fejlesztésű szoftverek gátolják a személyes adatok visszakereshetőségét, valamint részletezte az ügyészség fizikai védelmi rendszerét. Végül hozzátette, hogy az ügyészség informatikai biztonsági szabályzata elkészült, jóváhagyásra vár.

Petőházi Antal jelezte, hogy a Honvédelmi Minisztériumban nem statisztikai, hanem általános adatvédelem van.

Ignits Györgyi (ÁFSZ) saját példaként az adattárház folyamatban levő kifejlesztését emelte ki: az adattárház internetes alapú adatbázis, kidolgozás alatt áll a külső felhasználók (minisztériumok, régiós kirendeltségek stb.) hozzáférhetőségének meghatározása is.

Kocsis Istvánné (OITH) jelezte, hogy a tanács nem rendelkezik országos adatbázissal, a statisztika városi és megyei szintű aggregált adatokat kap, nem lehet hozzáférni az adminisztratív adatokhoz.

Dr. Kárpáti József, a KSH Tervezési főosztályának vezetője „Erőforrások rendelkezésre állása és költséghatékonyság” c. előadásában részletesen ismertette a Gyakorlati Kódex 3. és 10. elvét, végül kérdésekkel fordult a résztvevőkhöz:

- Van-e intézményi szinten erőforrás-tervezési megoldás?
- Vannak-e kísérletek bármilyen költségmodell bevezetésére?
- Van-e informatikai stratégia az egyes intézményekben és van-e a statisztikai feladatok támogatására ilyen terv?
- Van-e lehetőség a statisztikát érintő, hatékonyságnövelő szervezeti reformra az egyes intézményekben?

Kocsis Istvánné (OITH) hangsúlyozta, hogy azonos számbavétel szükséges az OSAP költségvetési tervének összeállításához. Jelezte, hogy a bíróság informatikai rendszerének, háttérének kialakítása során maximálisan figyelembe vették a statisztika igényeit. Beszámolt arról, hogy felállt a Magyar Bíróképző Akadémia, amely a statisztikusok képzésével is foglalkozik.

Dr. Stauber József (LÜ) elmondta, hogy az ügyészség esetében az informatikai fejlesztés statisztikai irányultságú is volt. Beszámolt arról, hogy létrehozták a Magyar Ügyészképző Központot, a statisztikusok képzésének is helyt adva.

Csonka Gizella (PM) megkérdezte, hogy a TEÁOR-alapú magyar költségvetési szakfeladatrend részét képező statisztikai adatgyűjtés szakfeladatot ki használja a Központi Statisztikai Hivatalon kívül.

Jelezte, hogy napirenden van új költségvetési szakfeladatrend kidolgozása. Kérte, hogy a KSH nyújtson segítséget az igazgatási és statisztikai adatgyűjtés költségei számításának, kimutatásának elkülönítésében.

Petőházi Antal (HM) elmondta, hogy a minisztérium esetében is nehéz elkülöníteni a statisztikai tevékenységet és az ahhoz kapcsolódó költségek kimutatását. Jelezte, hogy a minisztérium részt kíván venni a KSH által felkínált képzési alkalmakon.

Csonka Gizella (PM) beszámolt arról, hogy a KSH-MNB-PM együttműködés keretében felállított egy kormányzati szektor statisztikai munkacsoportot. Rendszeresen tartanak szakértők részvételével módszertani értekezleteket, megbeszéléseket. Jelezte, hogy a minisztérium szívesen bekapcsolódna nemzeti számlákhoz kapcsolódó képzésekbe.

A konzultáció utolsó előadója, **Kátainé Marosi Angéla**, a KSH Tájékoztatási főosztályának munkatársa „Pártatlanság és objektivitás” c. prezentációjában ismertette a Gyakorlati Kódex 6. elvét. Kiemelte a tájékoztatási naptár szükségességét. Elmondta, hogy mely KSH-adatokat, mely szervek kapják meg előzetesen, a meghirdetett tájékoztatást megelőző délután, a tőzsde zárása után és ismertette a sajtó tájékoztatásának módját.

Petőházi Antal (HM) beszámolt a minisztérium sajtóval való kapcsolatáról.

Csonka Gizella (PM) elmondta, hogy a minisztérium rendelkezik tájékoztatási naptárral, gyorstájékoztatóval, sajtótájékoztatókat tart, kutatói háttérbeszélgetéseket szervez stb. Felhívta a figyelmet arra a problémára, hogy a különböző szervezetek, intézmények nem egységesen használják a módszertani fogalmakat, nemzetközi szinten sem. Kérte, hogy a KSH jelezze az EUROSTAT számára, ha nemzetközi összehasonlításokban eltérő módszertannal készült adatokat vonultat fel és hasonlít össze.

Dr. Szép Katalin, a KSH Statisztikai kutatási és módszertani főosztályának vezetője hangsúlyozta, hogy az elhangzottak ellenére az EUSROSTAT követendő példát is állít az adatok közlésekor - hazai szinten is sokat kell még tenni a pontosításért: jelezni kellene, hogy mely adat milyen adatokkal vethető össze, miből adódnak az eltérések a fogalomhasználat terén. Hozzátette, hogy ennek a hibának a korrigálására is törekszik a KSH a metarendszer kiépítésekor.

Az ülést **dr. Láng Dóra** zárta, kérve a konzultáció kapcsán felmerült, a későbbiekben e-mailen megküldendő kérdések megválaszolását, továbbá felhívta a figyelmet arra, hogy a konzultációsorozat utolsó találkozására 2008. május 26-án kerül sor.

Budapest, 2008. június 20.

	SZERVEZET	NÉV
1.	<i>Egészségügyi Stratégiai Kutatóintézet</i>	Szilágyi Éva
2.	<i>Energia Központ Kht.</i>	Richter Lajosné
3.	<i>Földművelési és Vidékfejlesztési Minisztérium, Agrártudományi Kutatóintézet</i>	Bognár Imre
4.	<i>Honvédelmi Minisztérium</i>	Petőházi Antal
5.	<i>Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium</i>	Szabó Elemér
6.	<i>Központi Statisztikai Hivatal</i>	Antoni S. Soma
7.		Gajdos Katalin
8.		Dr. Kárpáti József
9.		Kátainé Marosi Angéla
10.		Dr. Láng Dóra
11.		Dr. Nagy Eszter
12.		Sulykosné Papp Edit
13.		Dr. Szép Katalin
14.		Dr. Vigh Judit
15.		<i>Legfőbb Ügyészség</i>
16.	<i>Országos Igazságszolgáltatási Tanács Hivatala</i>	Kocsis Istvánné
17.	<i>Pénzügyminisztérium</i>	Csonka Gizella
18.		Ocskai Gabriella
19.	<i>Szociális és Munkaügyi Minisztérium, Állami Foglalkoztatási Szolgálat</i>	Ignits Györgyi
20.		Dr. Ulicska László